

Grøn trepart

Ungeklimarådets positionspapir - November 2024

Ungeklimarådet værdsætter trepartens arbejde

Den grønne skattereform på landbrugets biologiske processer har været længe undervejs. Der er ingen tvivl om at den betændte debat omkring bl.a. drivhusgas-afgiften har været med til at udskyde denne proces, og rådet vil derfor gerne anerkende trepartens arbejde. Rådet stiller sig dog kritisk over for den manglende repræsentation af unges synspunkter i trepartens struktur (som f.eks. LandboUngdom, Flor-bevægelsen tidl. DN-ung, DUF, Den Grønne Ungdomsbevægelse).

En proces er kun så god som dens resultat, og vi er også skuffede over en række af trepartens tiltag, hvilket vi vil redegøre for i dette holdningspapir.

Aftalen bør inkludere mål for strengt beskyttet natur

Rådet er generelt positive over, at der udtages arealer til genopretning af skov og vådområder. Aftalen skitserer vejen for 15% natur og sætter et mål om 20% beskyttet natur. Aftalen bør dog gøre det klart hvor meget af denne natur, der skal være strengt beskyttet natur.

Unge skal være med til at udtage og udvikle Danmarks fremtidige natur

Da de 250.000 hektar ny skov først står færdig om mange år, er det vigtigt at de unge, som skal leve med og forvalte skovene resten af deres liv, får indflydelse på både landområdernes placering, størrelse og eventuelle rekreative udfoldelsesmuligheder. Særligt sidstnævnte er vigtigt for fx at genetablere vores forståelse for, og forhold til, naturen. Det kan fx være involveringen af LandBo-Ungdom, Flor (DN-ungdom), Det Danske Spejderkorps eller et lokalt ungeråd eller ungeklimaråd i møder og beslutninger omkring udvælgelse af nye naturområder og etablering heraf.

Ambitionsniveauet er for lavt når det kommer til økologi

I den kapacitet økologi nævnes i aftalen, er det kun i kontekst af at undgå en u hensigtsmæssig konkurrence-ulempe som konsekvens af drivhusgasafgiften. Der er ingen ambition for at øge

den økologiske andel af landbrugsarealet ud over de 21%, som blev fastlagt i landbrugsaftalen fra 2021. EU-kommissionens Farm to Fork strategi sigter efter 25% i 2030¹.

Aftalen bør gøre mere for at fremme det plantebaserede marked i Danmark

I aftalen bliver det plantebaserede område blot dækket af 4 linjers aftaletekst. Desuden afsættes der kun 45 mio. kr. til branchen samtidig med at der gives 70 mio. til den animalske produktion i form af afgiftsfritagelse og afskaffelse af gebyrer. Hvis den danske planteproduktion skal vokse sig stor og stærk, har den brug for mere.

- Derfor skal Plantefonden tilføres flere midler, så dens årlige budget ligger på 300 mio. kr. svarende til den mængde, som AgriFoodTures roadmap anbefaler.
- For at landmænd kan overgå til at producere flere planteproteiner, har de brug for sikre aftagere. Denne rolle kan staten indtage ved at omlægge sine en million daglige offentlige måltider til at følge kostrådene, som bl.a. inkluderer 100 gram bælgfrugter om ugen.
- For at give de grønne fødevarer en fordel, bør frugt og grønt fritages fra moms (inspireret fra andre EU-lande med differentieret moms,^{2,3} fx Holland⁴ der har differentieret moms på frugt og grønt).

Puljen til udvikling af pyrolyse skal gå til en bredere vifte af teknologier

Rådet mener, at den store satsning på udviklingen af pyrolyse er for enøjet. Aftalen bør i stedet give bredere ud til en bredere skare af teknologier, som bl.a. græsprotein. Det er let at dyrke græs i Danmark, og det ville både kunne bruges til mad til mennesker og foder til dyr. Dette ville føre til mindre import af f.eks. soja. Dyrkning af græs til produktion må dog ikke ses som erstatning for indsatserne for mindsning af kvælstofudledning eller naturgenoprettelse.

Grønne erhvervsuddannelser og vejledning

Erhvervsuddannelserne såsom som landbruger, skov- og naturtekniker mv. bør revideres, så de uddanner nye unge landmænd og skovteknikere mv. til at producere i symbiose med naturen til glæde for biodiversiteten, samt skal kende til de grønne teknologiske løsninger som muliggør dette. Det kræver en større reform af indholdet på erhvervsuddannelserne, blandt andet for at imødegå den større efterspørgsel på landmænd med erfaring indenfor plantebaseret fødevarerproduktion.

Grønne modkrav til hævingen af ung landbrugere støtteordningen

Under den næstsidste sektion "En ny generation af initiativrige landbrugere" står der, at man ønsker, hvis muligt, at hæve satsen for opstartstilskudsordningen med 200 millioner kr. I Ungeklimatekseret foreslår vi, at man lægger grønne modkrav, op mod de ekstra 200 millioner kr. Det vil sige foreslår at de 200 millioner, står i en sidestående pulje, som kan søges samtidig, dog er de eksisterende krav ikke nok. Man skal iværksætte grønne initiativer på den bedrift man overtager, som F eks dem som allerede er indskrevet i Grøn trepart i boks 1 og 2, eller

¹https://food.ec.europa.eu/document/download/472acca8-7f7b-4171-98b0-ed76720d68d3_en?filename=f2f_action-plan_2020_strategy-info_en.pdf

² 10 lande EU-lande har differentieret moms på madvarer eller specifikt frugt og grønt (inklusive UK), [Minimum VAT on fruit and vegetables - EPHA](#)

³ EU rapport om moms-rater fra 01.01.2021, [vat_rates_en.pdf \(europa.eu\)](#)

⁴ [Netherlands: Government pushes VAT exemption for Fruits and Vegetables \(globalvatcompliance.com\)](#)

plantning af læhegn, oprettelse af biotoper, eller andre tiltag som er til gavn for klima eller biodiversitet.

Desuden bør der gives nedslag i arveskatten, hvis en bedrift nedarves og arvingen vælger at lade bedriften omlægge til skov eller en mere bæredygtig produktionsmetode (fx økologi).